

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Факультет «Дизайн середовища»
Кафедра «Дизайн тканин та одягу»

Овсяннікова Ксенія Євгенівна

**ФУТУРИСТИЧНА МОДА ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ
СЕКСУАЛІЗОВАНОГО НАСИЛЛЯ ЗАСОБАМИ
СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ**

Культурно-інформаційний проєкт «ОГОЛЕНА ВІЙНА»

Кваліфікаційна робота
на здобуття СВО «Магістр» зі спеціальності 022 Дизайн
ОПП «Концептуальний дизайн в індустрії моди»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання на відповідне джерело.

Овсяннікова К.Є.

Науковий керівник: Лагода Оксана Миколаївна,
доктор мистецтвознавства, професор

Харків 2023

АНОТАЦІЯ

Овсяннікова К.Є. Футуристична мода як відображення проблеми сексуалізованого насилля в дизайні сучасного костюму. Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр» зі спеціальності 022 – Дизайн, ОПП «Концептуальний дизайн». Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків. 2023.

Дослідницько-практична робота зосереджена на футуризмі як процесі та явищі сучасності. Метою дослідження визначено: різноаспектний аналіз футуризму, як напрямку, його характеристик і особливостей застосування в дизайн-діяльності; відстеження трансформації цього явища в окремий напрямок – футуризм в дизайні костюма. **Об’єктом дослідження** є футуристична мода як явище, обумовлене широкою соціокультурною проблематикою сучасного суспільства. **Предмет дослідження** становлять засоби сучасного дизайну в імплементації соціокультурної проблематики у футуристичній моді.

Актуальність дослідження обумовлена сучасною проблемою порушення норм і моральних прав жінок, потребою привернення уваги до вказаної проблеми людства засобами концептуального дизайну. Встановлено, що футуристична мода по своїй суті є відображенням як позитивних, так і негативних явищ, які траплялися на землі, наприклад: перший політ людини в космос, чи сучасна пандемія корона вірусу. Всі ці явища так чи інакше вплинули на футуристичний дизайн костюму. Футуризм – це завжди світле та фантастичне майбутнє, про яке мріє людство. У пошуках нового досвіду дизайнери-футуристи, використовують сучасні інновації, мета всесвіти, незвичайні матеріали, 3D декорації костюмів. Показано, що футуризм проявляється через нестандартні, оригінальні рішення форми та новаторський підхід до

крою одягу, що й становить сучасні засоби проектування в дизайні костюма.

У роботі зібрано та проаналізовано: наукові праці вітчизняних та іноземних авторів за темою дослідження; фотоматеріали зразків робіт європейських, японських та американських дизайнерів; електронні ресурси модних експертів. При опрацюванні зібраних матеріалів було застосовано такі методи як: історично-порівняльний аналіз, синтез, систематизацію та експеримент. Комплексне застосування цих методів надало можливість провести масштабну дослідницьку роботу, встановити досить високий рівень вивченості заявленої теми, реалізувати поставлену мету й завдання та сформулювати обґрунтовані висновки щодо результатів проведеного дослідження. У підсумку, були виявлені передумови виникнення та активного розвитку напрямку футуризм, його вплив на культуру і трансформації в дизайнерських практиках в першій та другій половині XX століття, а також в умовах сучасності.

Ключові слова: футуризм, майбутнє, технологічні інновації, інноваційні матеріали, авангард, космічний одяг.

ANNOTATION

Ovsiannikova Kseniia Evgenivna

Topic: Futuristic fashion as a reflection of the problem of sexual violence conveyed in modern clothing design.

Qualification work to obtain a Master degree in specialty 022 - Design, special education program "Conceptual design".

Kharkov State Academy of Design and Art. Kharkiv, 2023.

The research and practical work is focused on futurism as a process and phenomenon of the twentieth century. The goal of the work is defined as

follows: a multi-aspect analysis of futurism as a trend, its characteristics and features applied in design activities; tracking the transformation of this phenomenon into a separate trend - futurism in fashion design. The object of the study is futuristic fashion, both a process and a phenomenon of our time. The subject of the research is the tools and methods of modern design in fashion design.

The relevance of the study is driven by the current problem of violation of women's moral rights and by the need to attract attention to the existing problem of humanity through the means of conceptual design. The research reveals that futuristic fashion, at its core, is a reflection of both positive and negative phenomena that happened on earth. For example, the first manned flight into space or the coronavirus pandemic - all these phenomena in one way or another influenced the futuristic fashion design. Futurism is always a bright and fantastic future that humanity dreams of. In search of new experiences, futurist designers use modern innovations, Meta Universe, unusual materials and 3D costume decorations. It is shown that futurism is manifested through non-standard, original shape solutions and innovative approach to the clothing desing using modern tools.

For the research, the following materials have been collected and analyzed: scientific works of domestic and foreign authors; photographic materials of sample works of the European, Japanese and American designers; electronic resources of fashion experts. Such methods as historical and comparative analysis, synthesis, systematization and experiment were used when processing the collected materials. The integrated use of these methods made it possible to carry out large-scale research work, set a sufficiently high level of knowledge of the specified topic, fulfill the goals and objectives and formulate reasonable conclusions based on the results of the study. As a result, prerequisites for the origin and active development of futurism were defined, as well as its influence on culture and transformation

in design practices in the first and second half of the twentieth century and also in modern conditions.

Key words: futurism, future, technological innovation, innovative materials, avant-garde, space clothing.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ І. ФУТУРИЗМ: ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛА І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	8
1.1. Історія виникнення футуризму.....	8
1.2. Футуристична мода та перспективи її розвитку в постіндустріальному суспільстві.....	14
1.3. Джерела та методи дослідження.....	20
Висновки до першого розділу	22
РОЗДІЛ ІІ. ФУТУРИЗМ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ.....	24
2.1. Аналоги технологій та методів проектування футуристичної моди	
2.2. Сучасні прояви та тенденції футуристичної моди	32
Висновки до другого розділу.....	35
РОЗДІЛ ІІІ. РОЗРОБКА ДИЗАЙН - ПРОПОЗИЦІЇ З ПЕРЕДУМОВОЮ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНОГО РІШЕННЯ.....	37
3.1. Джерело натхнення для створення колекції одягу	37
3.2. Fashion story.....	40
3.3. Формулювання авторської концепції колекції.....	41
3.4. Розробка ескізів моделей колекції.....	43
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	48
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Все більше людей у всьому світі потерпає від воєн. Найстрашнішими випадками під час війни є порушення прав людей. На сьогоднішній день безліч жінок та чоловіків потерпає від сексуалізованого насилля майже кожен день як на війні, так і в звичайному мирному житті. Під час війни поняття мужності часто асоціюється з агресією та женоненависництвом – коли жінка та її тіло стають «територією завоювання». Сексуалізоване насильство у воєнний час відрізняється набагато більшою жорстокістю, часто воно пов'язане не зі статевим потягом, а з бажанням продемонструвати владу та домінування.

Футуристична мода може стати відображенням проблеми сексуального насилля, адже на футуристичну моду завжди серйозно впливають соціальні явища. Для футуризму характерні такі риси як: заперечення традиційної культури; прагнення до новацій, бунтівливості, порушення традицій; культивування урбанізму та переплетення документального матеріалу з фантастикою. Людство завжди прагнуло пізнати, що на нього чекає у майбутньому стосувалося це і одягу, а зараз це прагнення ще більше посилилося.

Порушення людських норм і правил – соціальних (суспільних), етичних, естетичних, а часом – моральних, призвели майже до катастрофи та абсурду. Футуристична мода може візуалізувати в костюмі естетику позитивного чи негативного сприйняття самого себе в сучасних умовах, що становить одну з найактуальніших проблем вестиментарної моди, яку можна вирішувати засобами дизайну. Суспільна проблема сексуалізованого насилля, яку можна пов'язати з образом «втраченого», як архетипом або стереотипом в умовах сучасності, пов'язану з футуристичною модою.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні футуристичної моди як явища, яке акумулює в собі в естетичній формі ставлення дизайнерів до різних соціокультурних проблем і їх втілення засобами дизайну в костюмі.

Основні завдання проектного дослідження:

- проаналізувати наукову літературу по обраній темі, сформулювати та систематизувати різнопланові джерела дослідження;
- виявити основні етапи розвитку футуристичної (абсурдистської) моди, та чинники, які сприяли її розвитку;
- визначити особливості футуристичної моди, методи та принципи проектування одягу у заданому напрямку, засоби дизайну, які застосовуються;
- проаналізувати тенденції та аналоги сучасної футуристичної моди;
- спроектувати авторську колекцію одягу і виготовити в матеріалі шість моделей з колекції.

Об'єктом дослідження є футуристична мода як явище, обумовлене широкою соціокультурною проблематикою сучасного суспільства. **Предмет дослідження** становлять засоби сучасного дизайну в імплементації соціокультурної проблематики у футуристичній моді.

Межі дослідження — контекстні межі дослідження проблеми сексуального насилля на війні.

Джерела і методи дослідження: зарубіжні та вітчизняні матеріали - наукові статті, публікації, книги, та електронні ресурси. Зразками візуального матеріалу виступають: колекції дизайнерів чи окремі моделі, результати експериментів дизайнерів, які працюють або працювали у напрямку футуризму. У роботі використовуються такі

методи дослідження, як: історично-порівняльний аналіз, експеримент, синтез, абстрагування.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у тому, що проблему сексуалізованого насилля було порушено вперше, задана проблема ніколи не втрачала в суспільстві актуальності, а в наших реаліях постала вкрай гостро. Було здійснено спробу привернути увагу до проблеми засобами концептуального дизайну. Для цього було проаналізовано суть проблеми, окреслено емоційно-психологічне і етичне її забарвлення, які були трансформовані на обазно-асоціативному рівні через кольори, фактури, форми в образи колекції одягу “Оголена війна”.

Практична цінність роботи полягає в тому, що за результатами дослідження розроблено колекцію жіночого одягу і виготовлено модель із спроектованого модельного ряду. Отримані результати практичного застосування методу футуристичної моди можна використовувати у подальшій практичній роботі з дизайну одягу.

Структура і обсяг дослідження: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура розділів роботи зумовлена поставленими метою та завданнями, специфікою опрацьованих матеріалів.

Рис. 3.20. Виготовлення макету моделі №1

Фото готового виробу

